Van Afval Naar Grondstof (VANG)

Scenario's ter verbetering VANG-doelstellingen

I N H O U D S O P G A V E

1. Inleiding
2. Reductie restafval
3. Scheidingspercentage
4. Scenario’s om tot meer richting de gewenste doelstellingen te komen

1. Inleiding

Het kabinet wil de Nederlandse economie zo snel mogelijk circulair maken en heeft als streven om in 2050 volledig circulair te zijn. In de praktijk betekent dit dat bedrijven afvalstromen gebruiken als grondstof voor nieuwe producten. Bedrijven hebben dan minder nieuwe grondstoffen nodig. De grondstoffen – die wij nu vaak vooral als afval zien - komen van bedrijven en huishoudens.

Nederland heeft voor verschillende afvalstromen doelstellingen vastgesteld. Voor verpakkingsafval is de doelstelling bijvoorbeeld dat 74% van het verpakkingsafval gerecycled en/of hergebruikt moet worden in 2025. Het gaat hierbij om plastic, hout, aluminium, glas, papier en karton. Bij een goede scheiding van deze afvalstromen neemt de hoeveelheid restafval af. Om de afname van restafval goed te monitoren zijn, zoals bekend, in de landelijke nota 'Het publiek kader huishoudelijk afval 2025' de doelstellingen voor restafval vastgesteld.

Hierin staat dat de hoeveelheid restafval moet afnemen naar:

- 100 kg restafval per inwoner in 2020. Dit is een landelijke ambitie.
- 30 kg restafval per inwoner in 2025. Dit is een landelijk wensbeeld.
- Daarnaast wordt een scheidingspercentage verwacht van 75%.

Het is belangrijk dat bewoners huishoudelijk afval goed blijven scheiden.

De landelijke ambitie van 100 kg restafval per inwoner in 2020 en een scheidingspercentage van 75% is in onze gemeente niet gehaald met de huidige manier van afval inzamelen en de afgelopen periode ingezette maatregelen.
De gemeente Stadskanaal zamelde in 2020 per inwoner circa 151 kg restafval in. Het scheidingspercentage was over 2020 66,2 %. In 2019 werd circa 139 kg per inwoner restafval ingezameld en was het scheidingspercentage 64,9 %. Veel gemeenten in Nederland hadden in 2020 door corona 7 - 10 % meer afval. Dat blijkt ook uit de coronacompensatie die iedere gemeente van het Rijk heeft ontvangen. De stijging in 2020 ten opzichte van 2019 is daarmee wel enigszins verklaarbaar, maar ook met 139 kg/inwoner zitten wij nog ver af van 100 kg/inwoner.

Uit onze cijfers blijkt dus dat wij dus nog lang niet op de gewenste 100 kg per inwoner en 75 % afvalscheiding zitten.

Om meer richting de gewenste VANG-doelstellingen te komen zijn aanvullende scenario's uitgewerkt om de VANG-doelstellingen mogelijk wel te realiseren.

2. Reductie Restafval

De hoeveelheid restafval, in onze gemeente, over de afgelopen jaren was:

2017: 176 kg restafval per inwoner
2018: 174 kg restafval per inwoner
2019: 139 kg restafval per inwoner
2020: 151 kg restafval per inwoner

Ten opzichte van 2017 en 2018 is het restafval wel gedaald. Deze reductie was helaas niet voldoende om de landelijke doelstelling van 2020 te halen. Daarnaast heeft corona in 2020 veel gemeenten een toename van 7-10 % restafval veroorzaakt.

Op basis van 100 kg per inwoner mocht de totale hoeveelheid restafval eind 2020 maximaal circa 3.170 ton bedragen. Op basis van het laagst ingezameld gewicht in de afgelopen jaren van 62,1 ton op één inzameldag zou 4.011 ton theoretisch de laagste hoeveelheid zijn, wat overeenkomt met circa 126 kg per inwoner. Hier zaten wij in 2019 13 kg per inwoner boven en in 2020 25 kg per inwoner. Dus nog ver af van de gewenste 100 kg per inwoner.

Uit de sorteeranalyses blijkt dat het restafval nog steeds grote hoeveelheden (meer dan 100 ton) bevat van onder andere de volgende afvalstromen: gft-afval, pmd-afval, glas en textiel, totaal circa 1.600 ton. Om aan de 100 kg/inwoner doelstelling te voldoen zal nog circa 1.600 ton aan te scheiden afvalstromen uit het restafval moeten en richting de daarvoor bedoelde inzamelvoorzieningen moeten (gft-container, pmd-zak en glas- en textielbak).

VANG-stromen	Theoretisch aanwezig in restafval o.b.v. gegevens sorteeranalyses					
Jaar	2018		2019		2020	
		ton		ton		ton
Restafval		5.620		4.417		4.763
GFT		434,9		743,2		1.015,0
PMD		933,6		376,3		277,9
OPK		478,7		147,0		84,2
Glas		193,4		116,2		178,7
Textiel		265,5		120,9		177,0
AEEA		55,3		22,7		77,1
KCA		14,6		12,6		70,0
Luiers		260,4		252,2		155,2
Grof tuinafval		539,1		114,0		93,1
Totaal		3.175,4		1.905,2		2.128,2

3. Scheidingspercentage

In onderstaande tabel de hoeveelheden gescheiden ingezamelde afvalstromen.

Afvalstroom:	Totaal	Totaal	Totaal	2019 t.o.v. 2018		2020 t.o.v. 2018	
	2018	2019	2020	minder	meer	minder	meer
Restafval	5.620	4.417	4.763	1.203		857	
Gescheiden ingezameld:							
GFT	2.577	2.934	3.354		357		777
PMD	644	779	864		135		220
OPK	1.734	1.768	2.013		34		279
Glas	613	650	662		37		49
Textiel	156	169	175		13		19
AEEA	170	181	179		11		9
KCA	78	81	88		3		10
Grof tuinafval	1.619	1.621	1.986		2		367
Totaal gescheiden Ingezameld:	7.591	8.183	9.321				
Totaal ingezameld:	13.211	12.600	14.084				
Scheidingspercentage	57,5%	64,9%	66,2%				

Het scheidingspercentage is de afgelopen periode toegenomen van 57,5% in 2018 naar 66,2% in 2020. Dat dit scheidingspercentage geen 75 % is ligt aan het feit dat er nog te veel te scheiden afvalstromen in het restafval zitten.

Wel blijkt dat ten opzichte van 2018 de meeste te scheiden afvalstromen beter worden gescheiden, maar helaas nog onvoldoende. Zoals al eerder aangegeven zal circa 1.600 ton restafval beter gescheiden moeten worden. Als dat gehaald zou worden zou het scheidingpercentage circa 77 % bedragen.

4. Scenario’s om tot meer richting de gewenste doelstellingen te komen

Het huidige inzamelsysteem en reeds vanwege VANG ingezette maatregelen zien er als volgt.

- Restafval wordt 1 x in de vier weken ingezameld;
- Groente-, Fruit- en Tuinafval wordt 1 x per 2 weken ingezameld en in de wintermaanden 1 x per 4 weken;
- Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankverpakkingen (het zogenaamde PMD-afval) worden 1 x per 2 weken middels de PMD-zak ingezameld;
- Oud papier en karton (OPK) wordt één keer per maand huis-aan-huis ingezameld door verenigingen, scholen en kerken;
- Textiel wordt 3x per jaar huis-aan-huis ingezameld.

Daarnaast is het mogelijk om textiel en glas weg te brengen naar containers en bakken op diverse locaties in de gemeente.

Bij hoogbouw wordt gebruik gemaakt van ondergrondse containers voor restafval. Bewoners van hoogbouw kunnen ook gebruik maken van de PMD-zakken en de OPK inzameling. De hoogbouw heeft geen mogelijkheid tot het scheiden van gft-afval.

Er is een afvalbrengstation waar diverse afvalstromen gescheiden aangeboden kunnen worden en een Kringloopbedrijf waar kringloopgoederen en Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparaten (AEEA) gebracht kunnen worden of op verzoek door het kringloopbedrijf worden opgehaald.

Er is meer gecommuniceerd en voorgelicht en er is een afvaladviseur ingezet.

Deze inzamelvoorzieningen en ingezette maatregelen zijn onvoldoende gebleken om de VANG-doelstellingen te halen.

We beschrijven zes scenario's, waarbij scenario 0 de huidige situatie weergeeft (huidige inzamelschema en een aantal extra ingevoerde maatregelen) waarmee de huidige resultaten zijn gehaald.
Daarnaast hebben we vijf scenario's in hoofdlijnen uitgewerkt die zich, kort samengevat, richten op:

0. Huidige maatregelen handhaven, accepteren huidige bereikte resultaten
1. Verbeteringen realiseren afvalbrengstation qua toegang, e.d. en verhogen tarief voor gebracht afval
2. Meer aandacht voor specifieke afvalstromen
3. Verbeteren van de scheiding van diverse afvalstromen op het afvalbrengstation, waardoor onder andere de hoeveelheid grof huishoudelijk afval minder wordt
4. Verbeteren serviceniveau voor een aantal afvalstromen
5. Aanvullende maatregelen van gemeenten die de VANG-maatregelen wel hebben gehaald toepassen

De scenario’s worden samengevat weergegeven in het volgend overzicht. In de bijlage vindt u de uitgewerkte versie in tabelvorm. Voor zover mogelijk is een inschatting gegeven van de kosten en de consequenties hiervan voor de afvalstoffenheffing.

De opdracht is om circa 1.600 ton aan afvalstromen uit het restafval te krijgen die gescheiden ingezameld dienen te worden.

De aanvullende maatregelen hebben consequenties voor de hoogte van de afvalstoffenheffing. Deze zal daardoor stijgen. Daarnaast dienen we in 2022 met betrekking tot de afvalstoffenheffing rekening te

houden dat deze stijgt vanwege een aantal verwerkingstarieven die in 2022 redelijk, tot fors kunnen stijgen, zoals restafval (verbrandingsbelasting), gft-afval (moet opnieuw worden aanbesteed), houtafval.

We geven hier een overzicht van de Afvalstoffenheffing van de andere SOZOG-gemeenten om een beeld te krijgen hoe die zijn en hoe ons tarief is tarief is ten opzichte van die gemeenten. Dit is om een beeld te krijgen hoe hoog ons tarief dan is als deze door de gekozen scenario's stijgt.

2021						
gemeente	Diftar	Afvalstoffenheffing	Per lediging grijze container	Eén tarief	Vast deel + 8 ledigingen restafval	
		Vast deel				
Midden-Groningen	ja, restafval	€ 164,55	€ 7,75		€ 226,55	
Oldambt	ja, restafval	€ 170,30	€ 6,20		€ 219,90	
Pekela	nee			€ 315,90		
Stadskanaal	Ja, restafval en gft-afval	€ 150,00	€ 5,75 grijs € 2,40 gft		€ 196,00	
Veendam	nee			€ 292,40		

Scenario 0 (uitgangspunten)
Niet meer doen dan nu -> hoeveelheid restafval accepteren (met daling na coronatijd). Verhoging afvalstoffenheffing alleen op basis van verwachte tariefstijging verwerkingstarieven.
Bestaande maatregelen:
- Op de huidige voet verder met structurele inzet van de afvaladviseur
- Blijven inzetten op communicatie en voorlichting
- De verwerkingskosten voor restafval, gft-afval en hout, e.d. gaan sowieso behoorlijk stijgen in 2022

Afvaladviseur
De inzet en beschikbaarheid van een afvaladviseur hebben positieve invloeden op het hele afvalgebeuren. Om inwoners continue te kunnen wijzen op het belang van afvalinzameling en de VANG-doelstellingen is structurele inzet van een afvaladviseur noodzakelijk. De afvaladviseur zal zich blijven inzetten op inwonergerelateerde acties en activiteiten m.b.t. reductie restafval en afvalscheiding.
De kosten worden geraamd op € 57.000,00. De verhoging afvalstoffenheffing bedraagt € 3,86.
Een voorstel voor de structurele inzet van de afvaladviseur loopt via de voorjaarsnota 2021.

Restafval
We verwachten in 2022 een kostenstijging van 5 % op de verwerking van het restafval. Dit betekent circa € 20.000,00 aan meerkosten en een verhoging van de afvalstoffenheffing met € 1,36.

GFT-afval
De verwerking van het gft-afval moet voor 2022 opnieuw Europees worden aanbesteed. Op basis van huidige aanbestedingen en veel hogere verwerkingstarieven, verwachten we een verwerkingstarief dat circa € 25,00/ton hoger ligt. Dit betekent circa € 85.000,00 (op basis van 3.400 ton) aan meerkosten en een verhoging van de afvalstoffenheffing met € 5,76.

Hout-afval
We verwachten in 2022 een kostenstijging van € 5,00 per ton op de verwerking van houtafval. Dit betekent circa € 13.000,00 aan meerkosten (op basis van 2.600 ton) en een verhoging van de afvalstoffenheffing met € 0,88.

Scenario 0: Verhoging Afvalstoffenheffing € 11,86 (€ 3,86 + € 1,36 + € 5,76 + € 0,88)

Scenario 1 (uitgangspunten)
Verbeteringen aanbrengen aan het afvalbrengstation en verhoging van het storttarief op het Afvalbrengstation (ABS).
Afvalvoorziening terugbrengen naar alleen gemeentelijke inwoners -> huidige aanscherping ABS verder kostendekkend doorvoeren door bijvoorbeeld pasjessysteem of andere toegangscontrole.

Afvalbrengstation: verbeteren toegangscontrole en registratie
Toegangscontrole en registratie verbeteren. Dit moet leiden tot minder afval op het afvalbrengstation.
De kosten van een toegangszuil i.c.m een slagboom worden geraamd op € 15.000,00. Voor dit systeem kan gebruik worden gemaakt van toegangspasjes (deze kosten € 2,50 per stuk). De beheerkosten van het systeem bedragen € 500,00 per maand. Optioneel kan er gebruik worden gemaakt van een afsprakenmodule van € 4.000,00.

We denken dat dit systeem kostenneutraal kan worden ingevoerd vanwege minder afval en daardoor minder verwerkingskosten.

Afvalbrengstation: verhogen storttarief van € 6,00 naar € 12,00 per keer met een maximum van 2 m3
De kosten van het afvalbrengstation zijn ruim € 500.000,--. De financiële dekkingsgraad is te laag en deze willen we verhogen naar 60 %. Daarom zal het tarief van € 6,00 naar € 12,00 moeten. Hiermee is het storttarief ook meer in overeenstemming met andere gemeenten in de regio. (gebaseerd op 25.000 betalende bezoekers).
De meeropbrengsten bedragen € 150.000,00 en geven een verlaging van de afvalstoffenheffing van € 10,17.

Scenario 1: Verlaging afvalstoffenheffing € 10,17

Scenario 2 (uitgangspunten)
Meer aandacht voor specifieke afvalstromen door weer meer in te zetten op communicatie en voorlichting. De tussenevaluatie 2019-2020 heeft veel waardevolle informatie opgeleverd qua afvalaanbod en hoeveelheden.
VANG-doelstellingen aanscherpen -> maatregelen nemen zoals meer gebiedsgericht werken, inzet/afstemming wijk- en dorpscoördinatoren, gebruik platform Digitale democratie).
Deze activiteiten ten laste brengen van een communicatiebudget van € 2,00 per huishouden.

Algemeen: gebruik maken van ondersteuning door de NVRD en K+V
De NVRD en K+V bieden gemeenten de mogelijkheid om hen te ondersteunen bij het bereiken van de VANG-doelstellingen. Ze kunnen een Quick scan maken van de maatregelen en voorzieningen in onze gemeente en daarvan aangeven of er verbeteringen mogelijk zijn ten opzichte van andere gemeenten die beter scoren.

Communicatie: Tevredenheidsonderzoek afval
Inwoners vragen naar hun betrokkenheid bij afvalreductie en afvalscheiding. We willen een tevredenheidsonderzoek houden onder de inwoners en hen net als bij de voorbereiding van het VANG-beleid vragen hoe zij het onderwerp afval beoordelen. Het vorige onderzoek leverde veel waardevolle informatie op die we hebben

kunnen gebruiken voor het opstellen van het VANG-beleid en de maatregelen. Met het nieuwe onderzoek proberen we meer inwoners betrokken te krijgen en te houden bij het onderwerp.
Communicatie: Inzet pilot digitale democratie Meer maatwerk in buurten, wijken of dorpen als het gaat om aanbod van het afval en scheiding daarvan op basis van inzamelgegevens. Dekking project 'digitale democratie' Meer communiceren en beter voorlichten via de verschillende kanalen en de ingevoerde maatregelen en acties waren de uitgangspunten voor ons VANG-beleid. Deze hebben zeker een positief effect gehad op de vermindering van het restafval en een toename van het scheidingspercentage. Hier blijven wij mee doorgaan. Wij willen dit uitbreiden dit uit door het inzetten van digitale democratie als participatie-platform, kunnen we inwoners op een directe en interactieve wijze betrekken en gezamenlijk tot betere resultaten voor een stad of dorp te komen. Daarnaast willen wij onze afvalpartners meer inzetten voor acties en communicatie.
GFT-afval: Beter/gerichter voorlichten (berekende hoeveelheid in restafval 1.015 ton) Meer gft-afval uit het restafval krijgen door gerichte voorlichtings- en controle-acties in wijken, straten waar volgens de sorteeranalyses blijkt dat er een hoog percentage gft-afval in het restafval zit. Dit moet leiden tot minder gft-afval in de restafvalcontainer en meer in de gft-container. Het positieve effect is minder restafval in de restafvalcontainer en verlaging van de kosten (circa € 70 per ton) omdat de verwerkingskosten van gft-afval veel lager zijn dan van restafval.
PMD-afval: Beter/gerichter voorlichten (berekende hoeveelheid in restafval 277,9 ton) We hopen door betere en/of gerichtere voorlichting meer PMD-afval uit het restafval te krijgen.
Oud papier en karton: Beter/gerichter voorlichten (berekende hoeveelheid in restafval 84,2 ton) Door de stijgende online-bestellingen zal de aandacht voor gescheiden aanbieden van belang blijven. Er zit relatief weinig Oud papier en karton in het restafval.
Glas: Beter/gerichter voorlichten (berekende hoeveelheid in restafval 78,7 ton) Landelijk werd in 2018 74% van het glas gescheiden ingezameld. In de gemeente Stadskanaal was dit in 2020 79%. Effect door extra maatregelen is daardoor beperkt. Verwacht effect: stijging van 1 % ingezameld glas
Textiel: Beter/gerichter voorlichten (berekende hoeveelheid in restafval 177,0 ton) De helft van het textiel wordt nog via het restafval ingezameld. Inzet is nodig om de hoeveelheid te laten stijgen.
Grof tuinafval: Beter/gerichter voorlichten (berekende hoeveelheid in restafval 93,1 ton) Meer communiceren dat grof tuinafval naar het ABS moet.
AEEA (Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur): Beter/gerichter voorlichten (berekende hoeveelheid in restafval 77,1 ton) Meer communiceren dat AEEA gescheiden moet worden ingeleverd bij Wedeka kringloop, of detailhandel.

KCA: Beter/gerichter voorlichten (berekende hoeveelheid in restafval 70 ton) Meer communiceren dat KCA moet worden ingeleverd bij het kca-depot, of detailhandel.
Scenario 2: Verhoging afvalstoffenheffing: € 2,00
Scenario 3 (uitgangspunten) Nuttig gebruik hoofdstroom Grof Huishoudelijk Afval -> samenwerking zoeken met Wedeka Kringloop door een deel van de afvalstroom vooraf actief uit de route te halen. Dit is o.a. mogelijk voor gebruiksvoorwerpen, AEEA en bouwmaterialen.
Afvalbrengstation: Beter scheiden controleren Verminderen hoeveelheid grof huishoudelijk afval door vooraf herbruikbare goederen uit het afval halen. Het beter scheiden van GHA kan leiden tot lagere verwerkingskosten. Nuttig gebruik hoofdstroom GHA -> samenwerking zoeken met Wedeka Kringloop door deel van de afvalstroom vooraf actief uit de route te halen. Dit is mogelijk voor gebruiksvoorwerpen, AEEA en bouwmaterialen. We verwachten dat dit kostenneutraal kan.
Afvalbrengstation: Te scheiden afvalstromen vergroten Met deze maatregel moet de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval verminderen. Voor het aanpakken van extra afvalstromen is een onderzoek nodig naar de meest nuttige stromen. We verwachten dat dit kostenneutraal kan.
Verhoging afvalstoffenheffing € 0
Scenario 4 (uitgangspunten) **Restafval: Ontmoedigen aanbieden restafvalcontainer door verhogen ledigingstarief.** **GFT-afval: Stimuleren aanbieden gft door 6 x per jaar geen ledigingstarief in rekening te brengen.**
Restafval: Verhoging ledigingstarief restafval Verhoging van het tarief zou kunnen leiden tot een iets betere scheiding. Verhoging van het tarief met bijvoorbeeld € 0,25 geeft € 25.000,00 aan extra inkomsten en een verlaging van € 1,70 van de afvalstoffenheffing. [ter vergelijking: Ons ledigingstarief voor een 240 l container is €5,75. Het ledigingstarief in Oldambt is € 6,20 en in Midden-Groningen € 7,75]

GFT-afval: Inzameling gft-afval zes keer per jaar gratis De zes gratis inzamelweken gft-afval hebben een positief effect op de hoeveelheid ingezameld gft-afval. De kosten bedragen circa € 50.000,00 en geven een verhoging van de afvalstoffenheffing van € 3,39.
Verhoging afvalstoffenheffing € 1,69 (- € 1,70 + € 3,39)
Scenario 5 (uitgangspunten) Nieuwe ideeën doorvoeren op basis van best-practices gemeenten (bijvoorbeeld gft-inzameling zonder variabele kosten (in vast deel afvalstoffenheffing), meer breng- of haalmogelijkheden, BEST-tas, e.d.) of bestaande structuur uitbreiden.
Restafval: Diftar op gewicht Er zijn gemeenten in Nederland die betere resultaten halen qua VANG-doelstellingen. Dit bereiken zij doordat de inwoners moeten betalen per kg aangeboden restafval.
GFT-afval: Geen tarief per lediging van de gft-container De Totale kosten van inzameling en verwerking van gft-afval komen ten laste van het vaste deel van de afvalstoffenheffing voor de laagbouw. De kosten worden geraamd op € 300.000,00 en geven een verhoging van de afvalstoffenheffing met € 25,00.
GFT-afval: Onderzoeken inzet Voedsel-fiets hoogbouw Groente-, fruitafval en etensresten bij hoogbouw gescheiden inzamelen. Het GF-afval en etensresten worden met bakfietsen ingezameld door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de gemeente Hengelo hebben ze hier goede resultaten mee geboekt qua afvalscheiding.
Oud papier: Optimalisering communicatie met inzamelende verenigingen, scholen en kerken In overleg treden met de verenigingen, scholen en kerken om te kijken of zij verbetermogelijkheden zien qua inzameling van oud papier en eventueel andere afvalstromen.
Glas: Bijplaatsen glasbak Optimaliseren inzameling door in overleg te treden met inwoners om de inzamelvoorzieningen te optimaliseren.
Textiel: Bijplaatsen textielbak Optimaliseren inzameling door in overleg te treden met inwoners om de inzamelvoorzieningen te optimaliseren.
Textiel: Extra h-a-h inzamelroute textiel In overleg treden met inwoners om de inzamelvoorzieningen te optimaliseren.

Specifieke stromen: Gebruik BEST-tas (Boeken, Elektr. App. Speelgoed en textiel) Er zijn gemeenten in Nederland die hun inwoners de mogelijkheid bieden een aantal keer per jaar genoemde afvalstromen middels een tas aan te bieden. Wellicht is dit met Wedeka Kringloop en Milieu te organiseren.
Luiers: Gescheiden inzameling luiers We hadden verwacht dat de afgelopen jaren er verwerkingscapaciteit zou komen voor de verwerking van luiers. Deze is er helaas nog steeds niet, maar wordt wel verwacht. Ontwikkelingen afwachten, maar uitgangspunt is dat de kosten niet hoger mogen zijn dan de kosten voor verwerking van restafval.

Resumé

Als wij aan de VANG-doelstellingen willen voldoen zullen we 1.600 ton aan afvalstromen moeten ombuigen. Dan zullen de VANG-doelstellingen van 100 kg/inw. en een scheidingspercentage van 75% worden gehaald.

Het is een grote opgave om dat te realiseren. De grootste uitdaging is om de circa 1.000 ton gft-afval uit de restafvalcontainer in de gft-container te krijgen. In de scenario's de mogelijkheden die we zien om dat mogelijk te realiseren. Dat geldt ook voor de andere afvalstromen, zoals glas, textiel, oud papier/karton, afgedankte elektrische apparaten en kca waarvoor dezelfde opgave geldt.

Het heeft onze voorkeur om voor nu de scenario's 1 t/m 4 uit te werken tot een maatregelenpakket voor 2022 en verder. Uiteraard hoeven niet alle maatregelen uit een scenario gekozen te worden en kunnen maatregelen uit een scenario worden geschrapt.

Het effect van de afvalstoffenheffing per scenario ramen we samengevat op:

Scenario 0	€ 11,86
Scenario 1	- € 10,17
Scenario 2	€ 2,00
Scenario 3	€ 0
Scenario 4	€ 1,69
Scenario 5	pm

BIJLAGE (tabellen scenario's 0 t/m 5)

Scenario 0
Niet meer doen dan nu -> hoeveelheid restafval accepteren (met daling na coronatijd). Verhoging afvalstoffenheffing alleen op basis van verwachte tariefstijging verwerkingstarieven.
Bestaande maatregelen:
- Op de huidige voet verder met structurele inzet van de afvaladviseur
- Blijven inzetten op communicatie en voorlichting
- De verwerkingskosten voor restafval, gft-afval en hout, e.d. gaan sowieso behoorlijk stijgen in 2022

Onderdeel/afvalstroom		Theoretisch aanwezig in restafval (ton)	Maatregel	Verbeterpunt	Raming Kosten/ opbrengsten per jaar	Verhoging Afvalstoffen heffing	Opmerkingen
Algemeen			Afvaladviseur	Meer inwoner gerelateerde acties en activiteiten m.b.t. reductie restafval en afvalscheiding	€ 57.000	€ 3,86	De inzet en beschikbaarheid van een afvaladviseur hebben positieve invloeden op het hele afvalgebeuren. Om inwoners continue te kunnen wijzen op het belang van afvalinzameling en de VANG-doelstellingen is structurele inzet van een afvaladviseur noodzakelijk. Een voorstel voor de structurele inzet van de afvaladviseur loopt via de voorjaarsnota 2021.
Restafval					€ 20.000	€ 1,36	Verwachte kostenstijging verwerkingstarieven 5%.

GFT-afval					€ 85.000	€ 5,76	Verwachte kostenstijging verwerkingstarief na aanbesteding € 25/ton = € 85.000 (=3400 ton).
Hout					€ 13.000	€ 0,88	Verwachte kostenstijging verwerkingstarief € 5/ton = € 13.000 (2600 ton).
Verhoging Afvalstoffenheffing € 11,86							
Scenario 1 Verbeteringen en verhoging tarief Afvalbrengstation Afvalvoorziening terugbrengen naar alleen gemeentelijke inwoners -> huidige aanscherping ABS verder kostendekkend doorvoeren door bijvoorbeeld pasjessysteem of andere toegangscontrole.							
Onderdeel/afvalstroom		Theoretisch aanwezig in restafval (ton)	Maatregel	Verbeterpunt	Raming Kosten opbrengsten per jaar	Verhoging Afvalstoffen heffing	Opmerkingen
Afvalbrengstation			Toegangscontrole en registratie verbeteren	Kosten verwerking grof huishoudelijk afval omzetten naar verbetering toezichtsysteem		neutraal	Kosten: toegangszuil i.c.m. slagboom € 15.000,00 Toegangspasjes € 2,50 per stuk = € 36.875 Afsprakenmodule € 4.000,00 Beheerkosten Inovim € 500 per maand.
Afvalbrengstation			Tarief verhogen van € 6,00 naar € 12,00 per keer met een maximum van 2 m3		€ 150.000,00	-€ 10,17	De kosten van het Afvalbrengstation zijn ruim € 500.000,--. De dekkingsgraad is te laag en deze willen we verhogen naar 60 %. Daarom zal het tarief van € 6,00 naar € 12,00 moeten. Hiermee is het tarief ook meer in overeenstemming met andere gemeenten in de regio.

							(gebaseerd op 25.000 betalende bezoekers).
Verlaging afvalstoffenheffing € 10,17							
Scenario 2 Meer aandacht voor specifieke afvalstromen door weer meer in te zetten op communicatie en voorlichting. De tussenevaluatie 2019-2020 heeft veel waardevolle informatie opgeleverd qua afvalaanbod en hoeveelheden. VANG-doelstellingen aanscherpen -> maatregelen nemen zoals opgenomen in concept-stuk (inclusief aanscherping meer gebiedsgericht werken, inzet/afstemming wijk- en dorpscoördinatoren, gebruik platform Digitale democratie). Deze activiteiten ten laste brengen van een communicatiebudget van € 2,00 per huishouden.							
Onderdeel/afvalstroom		Theoretisch aanwezig in restafval (ton)	Maatregel	Verbeterpunt	Raming Kosten opbrengsten per jaar	Verhoging Afvalstoffen heffing	Opmerkingen
Algemeen			Eventueel gebruik maken van ondersteuning door de NVRD en K+V	Quick scan maken van de maatregelen en voorzieningen in onze gemeente			De NVRD en K+V bieden gemeenten de mogelijkheid om hen te ondersteunen bij het bereiken van de VANG-doelstellingen.
Communicatie			Tevredenheids-onderzoek afval	Inwoners vragen naar hun betrokkenheid bij afvalreductie en afvalscheiding			Wij willen een tevredenheidsonderzoek houden onder de inwoners en hen net als bij de voorbereiding van het VANG-beleid vragen hoe zij het onderwerp afval beoordelen. Het vorige onderzoek leverde veel waardevolle informatie op die we hebben kunnen gebruiken voor het opstellen van het VANG-beleid en de maatregelen. Met het nieuwe onderzoek proberen we meer

							inwoners betrokken te krijgen en te houden bij het onderwerp.
Communicatie			Inzet pilot digitale democratie	Meer maatwerk in buurten, wijken of dorpen als het gaat om aanbod van het afval en scheiding daarvan op basis van inzamelgegevens.		Dekking project 'digitale democratie'	Meer communiceren en beter voorlichten via de verschillende kanalen en de ingevoerde maatregelen en acties waren de uitgangspunten voor ons VANG-beleid. Deze hebben zeker een positief effect gehad op de vermindering van het restafval en een toename van het scheidingspercentage. Hier blijven wij mee doorgaan. Wij willen dit uit-breiden dit uit door het inzetten van digitale democratie als participatie-platform, kunnen we inwoners op een directe en interactieve wijze betrekken en gezamenlijk tot betere resultaten voor een stad of dorp te komen. Daarnaast willen wij onze afvalpartners meer inzetten voor acties en communicatie.
GFT-afval		1.015	Beter/gerichter voorlichten	Meer gft-afval uit het restafval krijgen door gerichte voorlichtings- en controle-acties in wijken, straten waar volgens de sorteeranalyses blijkt dat er een hoog percentage gft-afval in het restafval zit.			Dit moet leiden tot minder gft-afval in de restafvalcontainer en meer in de gft-container. Het positieve effect is minder restafval in de restafvalcontainer en verlaging van de kosten (circa € 70 per ton) omdat de verwerkingskosten van gft-afval veel lager zijn dan van restafval.
PMD-afval		277,9	Beter/gerichter voorlichten				Een kleine stijging van het gescheiden ingezameld PMD-afval.

Oud papier en karton		84,2	Beter/gerichter voorlichten	Door de stijgende online-bestellingen zal de aandacht voor gescheiden aanbieden van belang blijven.			Relatief weinig aanwezig in restafval.
Glas		78,7	Beter/gerichter voorlichten	Landelijk werd in 2018 74% van het glas gescheiden ingezameld. In de gemeente Stadskanaal was dit in 2020 79%. Effect door extra maatregelen is daardoor beperkt.			Verwacht effect: stijging van 1 % ingezameld glas
Textiel		177,0	Beter/gerichter voorlichten	De helft van het textiel wordt nog via het restafval ingezameld.			Verwacht effect: stijging van 10% ingezameld textiel
Grof tuinafval		93,1	Beter/gerichter voorlichten				Grof tuinafval moet naar het ABS.
AEEA (Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur)		77,1	Beter/gerichter voorlichten Combineren met KCA				Intensiveren i.c.m. detailhandel en Wedeka
KCA		70	Beter/gerichter voorlichten Combineren met AEEA				Intensiveren i.c.m. detailhandel
Scenario 3 Nuttig gebruik hoofdstroom Grof Huishoudelijk Afval -> samenwerking zoeken met Wedeka Kringloop door een deel van de afvalstroom vooraf actief uit de route te halen. Dit is o.a. mogelijk voor gebruiksvoorwerpen, AEEA en bouwmaterialen.							

Onderdeel/afvalstroom		Theoretisch aanwezig in restafval (ton)	Maatregel	Verbeterpunt	Raming Kosten opbrengsten per jaar	Verhoging Afvalstoffen heffing	Opmerkingen
Afvalbrengstation			Beter scheiden controleren	Verminderen grof huish. afval Vooraf herbruikbare goederen uit het afval halen		neutraal	Het beter scheiden van GHA kan leiden tot lagere verwerkingskosten. Nuttig gebruik hoofdstroom GHA -> samenwerking zoeken met Wedeka Kringloop door een deel van de afvalstroom vooraf actief uit de route te halen. Dit is mogelijk voor gebruiksvoorwerpen, AEEA en bouwmaterialen.
Afvalbrengstation			Te scheiden afvalstromen vergroten	Verminderen grof huish. afval		neutraal	Voor het aanpakken van extra afvalstromen is een onderzoek nodig naar de meest nuttige stromen.
Verhoging afvalstoffenheffing € 0							

Scenario 4
GFT-afval: Stimuleren aanbieden gft door 6 x per jaar geen ledigingstarief in rekening te brengen.

Restafval: Ontmoedigen aanbieden restafvalcontainer door verhogen ledigingstarief.

Onderdeel/afvalstroom		Theoretisch aanwezig in restafval (ton)	Maatregel	Verbeterpunt	Raming Kosten opbrengsten per jaar	Verhoging Afvalstoffen heffing	Opmerkingen
Restafval			Verhoging ledigingstarief restafval	Verhoging bijvoorbeeld € 0,25	€25.000,	-€ 1,70	Verhoging van het tarief zou kunnen leiden tot een iets betere scheiding. Ons led.tarief voor een 240 l container is €5,75 Ter vergelijking: led.tarief in Oldambt € 6,20 en in Midden-Groningen € 7,75
GFT-afval		1.015	Inzameling gft-afval zes keer per jaar gratis		€ 50.000	€ 3,39	De zes gratis inzamelweken gft-afval hebben een positief effect op de hoeveelheid ingezameld gft-afval.
Verhoging afvalstoffenheffing € 1,69							

Scenario 5

Nieuwe ideeën doorvoeren op basis van best-practices gemeenten (bijvoorbeeld gft-inzameling zonder variabele kosten (in vast deel afvalstoffenheffing), meer breng- of haalmogelijkheden, BEST-tas, e.d.) of bestaande structuur uitbreiden.

Onderdeel/afvalstroom		Theoretisch aanwezig in restafval (ton)	Maatregel	Verbeterpunt	Raming Kosten opbrengsten per jaar	Verhoging Afvalstoffen heffing	Opmerkingen

Restafval			Diftar op gewicht		pm	pm	Er zijn gemeenten in Nederland die betere resultaten halen qua VANG-doelstellingen. Dit bereiken zij doordat de inwoners moeten betalen per kg aangeboden restafval.
GFT-afval		1.015	Geen tarief per lediging gft-container	Totale kosten inzameling en verwerking van gft-afval in vaste deel afvalstoffen-heffing voor de laagbouw.	€ 300.000	€ 25,00	De inzameling en verwerking van het gft-afval wordt geraamd op € 300.000. Moet belastingtechnisch worden uitgezocht (verschillende tarieven laag- en hoogbouw).
GFT-afval			Onderzoeken inzet Voedsel-fiets hoogbouw	Groente-, fruitafval en etensresten bij hoogbouw gescheiden inzamelen.	pm	pm	In de gemeente Hengelo hebben ze hier goede resultaten mee geboekt, qua afvalscheiding en werkgelegenheid voor een specifieke doelgroep.
Oud papier		84,2	Optimalisering inzameling	Communicatie met inzamelende verenigingen, scholen en kerken.	pm	pm	In overleg treden met de verenigingen, scholen en kerken. Verbeteren inzameling Oud papier en verkenning mogelijkheden.
Glas		178,7	Bijplaatsen glasbak	Optimaliseren inzameling	pm	pm	In overleg treden met inwoners om de inzamelvoorzieningen te optimaliseren.
Textiel		177,0	Bijplaatsen textielbak	Optimaliseren inzameling	pm	pm	In overleg treden met inwoners om de inzamelvoorzieningen te optimaliseren.
Textiel		177,0	Extra h-a-h inzamelroute textiel	Optimaliseren inzameling	pm	pm	In overleg treden met inwoners om de inzamelvoorzieningen te optimaliseren.
Specifieke stromen (Boeken, Elektr. App. Speelgoed en textiel)			Gebruik BEST-tas		pm	pm	Er zijn gemeenten in Nederland die hun inwoners de mogelijkheid bieden een aantal keer per jaar genoemde afvalstromen middels een tas aan te bieden. In combinatie met Wedeka Kringloop en Milieu

Luiers		155,2	Gescheiden inzameling luiers			neutraal	Wij hadden verwacht dat de afgelopen jaren er verwerkingscapaciteit zou komen voor de verwerking van luiers. Deze is er helaas nog steeds niet, maar wordt wel verwacht. Ontwikkelingen afwachten, maar uitgangspunt is maximaal de huidige kosten voor restafval.